

Атаев Акмалхон Саидумарович дар давраи омода намудани диссертатсия муаллими калони кафедраи ҳуқуқи соҳибкорӣ ва байналмилалии факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва тиҷорати Тоҷикистон мебошад.

Шаҳодатнома дар бораи супоридани имтиҳонҳои номзадӣ аз фанҳои “Таърих ва фалсафаи илм,” “Забони хориҷӣ”(англисӣ) ва ихтисос (12. 00. 03 – Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалии хусусӣ) аз ҷониби Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва тиҷорати Тоҷикистон дода шудааст (№ 288 аз 26. 12. 2022с; № 289 аз 5. 05. 2021с; № 40 аз 27. 05. 2022с.).

Роҳбари илмӣ: Муртазозода Ҷ. С. – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессори кафедраи ҳуқуқи граждани факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мебошад.

Дар натиҷаи муҳокимаҳо диссертатсияи мазкур аз ҷониби кафедра ҳулосаи зерин қабул шудааст.

Яке аз муаммоҳои асосӣ ҳангоми хизматрасонии коммуналӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмини мутобиқати қонунгузори таъмини шаҳрвандонро бо нерӯҳои барқӣ, гармӣ, оби нӯшокиро танзимкунанда мебошад, ки барои эҳтиёҷҳои аҳолии муҳим ҳастанд. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зикр карданд, ки масъалаи дастрасии пурраи аҳолии ба оби тозаи нӯшокӣ аз ҳадафҳои аслии роҳбарияти давлату Ҳукумат маҳсуб ёфта, ин раванд дар мамлакат тавассути татбиқи тарҳҳои сармоягузорӣ ва ҷалби маблағҳои ҷумҳуриявӣ марҳила ба марҳила амалӣ карда мешавад. Тавре, ки дар конференси илмию амалии «Стратегияи истифодабарии захираҳои обию энергетикӣ Тоҷикистон» зикр гардид, сифати оби нӯшока барои таъмини саломатии аҳолии яке аз нишондиҳандаҳои асосӣ мебошад. Мувофиқи меъёрҳои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи энергетика, «Дар бораи таъмини оби нӯшокӣ ва рафъи обҳои партов», «Дар бораи нигоҳдории биноҳои бисёрхонагӣ ва ширкатҳои

соҳибмулкони манзил», Қоидаҳои пайвастишавӣ ба шабакаҳои муҳандисӣ ва хизматрасонии коммуналӣ, Қоидаҳои истифодаи нерӯи барқ хизматрасонии коммуналӣ ё ин ки таъмини захираҳои коммуналӣ дар асоси шартномаҳои граҷданӣ-ҳуқуқӣ амалӣ гардонидани мешавад. Муносибатҳои шартномавӣ дар соҳаи пешниҳоди хизматрасонии коммуналӣ яке аз муаммоҳои ҷиддии ҳангоми баамалбарории фаъолияти хоҷагидорӣ бамиёномада мебошанд. Масъала оид ба табиати ҳуқуқии шартномаҳои пешниҳоди хизматрасонии коммуналӣ ба миён меояд. Оё шартномаи «Таъмини энергия», ки бо § 5 боби 35 Кодекси маданияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (моддаҳои 595 - 605) танзим мешавад, шартномаи мустақил ё намуди шартномаҳои хариду фурӯш, маҳсулотсупорӣ мебошад? Ҳамзамон зарурияти баҳои қонунгузориҳои граҷданӣ, аз ҷумла масъалаҳои тағйир ва қатъи шартномаҳои граҷданӣ-ҳуқуқиро танзимкунанда ба миён меояд. Дар ин маврид дар айни ҳол дар илми ҳуқуқи граҷданӣ зарурияти таҳқиқ кардани маҷмӯи масъалаҳои танзими ҳуқуқии пешниҳоди хизматрасонии коммуналӣ, муайянкунии мавқеи шартномаҳои пешниҳоди хизматрасонии коммуналӣ дар низоми шартномаҳои граҷданӣ-ҳуқуқии дар қонунгузорӣ пешбинишуда ба миён омадааст. Мубрамияти таҳқиқи назариявии муаммоҳои танзими ҳуқуқии институти шартномаҳои граҷданӣ-ҳуқуқӣ дар соҳаи хизматрасонии коммуналӣ дар он зоҳир мегардад, ки маҳз дарки чуқури моҳияти табиат ва мавқеи ин институт дар низоми меъёрҳои ҳуқуқи граҷдани соҳаи таҳқиқшавандаро танзимкунанда барои амалӣ гардонидани татбиқи дурусти амалии он имкон медиҳад.

Баъзе масъалаҳои танзими ҳуқуқии хизматрасонӣ ҳамчун объекти ҳуқуқҳои граҷданӣ ва шартномаҳо оид ба хизматрасониҳоро метавон дар қорҳои илмӣ-таҳқиқотии олимони ватанӣ Ш.К. Ғаюрзода, Ш.М. Исмоилов, М.А. Маҳмудзода, Ҷ.С. Муртазозода, М.З. Раҳимзода, Д.Ш.

Сангинов, Ф.С. Сулаймонов, Ш.Т. Тағойназаров, Д.Д. Ҳошимов ва дигарон метавон дарёфт намуд.

Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ асарҳои илмӣ ба шартномаҳои хизматрасонии коммуналӣ ва таъмини захираҳои коммуналӣ бахшидашудаи олимони россиягӣ: М.М. Агарков, М.И. Брагинский, В.В. Витрянский, Ю.С. Городов, О.С. Иоффе, С.М. Корнеев, П.Г. Лахно, О.Н. Садиков, С.А. Свирков, Б.М. Сейнаров, Е.А. Суханов, А.М. Шафир ва дигарон, ки вобаста ба баъзе паҳлуҳои мавзӯи диссертатсия таҳқиқот анҷом додаанд, истифода шудаанд.

Таҳқиқотҳои дар бахши танзими граждани-ҳуқуқии хизматрасонии коммуналӣ аз ҷониби олимони хориҷӣ А.В. Горбунов, М.В. Гулей, Ю.А. Кансер, Д.И. Михайлов, И.И. Рудченко, В.Е. Степанова, Л.В. Хисамутдинова, аз ҷониби олимони ватанӣ Н. Шонасурдинов, С.А. Мирзоев ва Ҳ. М. Саидов дар соҳаҳои алоҳидаи таъмини хизматрасониҳои коммуналӣ анҷом додаанд, мавриди таҳлил шудаанд.

Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ дар омӯзиши маҷмӯи ақидаҳо ва назарияҳои илмӣ доир ба мафҳум, аломатҳои хизматрасонии коммуналӣ, мафҳум ва хусусиятҳои шартномаҳои хизматрасонии коммуналӣ ва таҳлили қонунгузориҳои ҷорӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин соҳа, инчунин дар қоркард ва пешниҳод намудани тавсияю пешниҳодҳо баҳри боз ҳам мукамалтар гардонидани институти шартномаи хизматрасонии коммуналӣ зоҳир мегардад. Барои ноил гаштан ба ин мақсадҳо вазифаҳои зерини таҳқиқоти диссертатсионӣ гузошта шудаанд:

– дар асоси омӯзиши меъёрҳои ҳуқуқӣ, адабиёти илмӣ таҳлил кардани маҷмӯи масъалаҳои танзими ҳуқуқии хизматрасонии коммуналӣ;

– таҳқиқ кардани мафҳуми хизматрасонии коммуналӣ ҳамчун объекти махсуси ҳуқуқҳои граждани;

– муайян ва таҳлил намудани аломатҳо ва таснифоти хизматрасонии коммуналӣ;

– таҳлили манбаҳои танзими ҳуқуқии хизматрасонии коммуналӣ;

– муайян намудани хусусиятҳои танзими шартномавии пешниҳоди хизматрасонии коммуналӣ;

– шарҳ додани тавсифи умумӣ ва таснифи шартномаҳои хизматрасонии манзилӣ-коммуналӣ;

– таҳлили шартномаи идоракунии биноҳои бисёрхонагӣ ва муайян кардани мавқеи он дар низоми шартномаҳои граждани-ҳуқуқӣ ва манзилӣ-ҳуқуқӣ;

– таҳлили шартномаи таъминоти энергия ва гармӣ ба аҳоли ва муайян намудани мавқеи онҳо дар низоми шартномаҳои граждани-ҳуқуқӣ;

– коркард ва пешниҳод кардани тавсияҳо, таклифу пешниҳодот баҳри мукамал гардонидани институти шартномаҳои граждани-ҳуқуқӣ дар соҳаи пешниҳоди хизматрасонии коммуналӣ.

Навгони илмӣ таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки он яке аз таҳқиқотҳои аввалин дар мавзӯи асосҳои граждани-ҳуқуқии пешниҳоди хизматрасонии коммуналӣ мебошад. Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ як қатор муқаррарот, таклифу тавсияҳои нав чиҳати мукамалгардонии минбаъдаи қонунгузорӣ оид ба пешниҳоди хизматрасонии коммуналӣ, алахусус идоракунии биноҳои бисёрхонагӣ, таъмини захираҳои коммуналӣ ба монанди нерӯи барқ ва гармӣ пешниҳод шудаанд.

Бисёрпахлугии муаммоҳои дар чараёни пешниҳоди хизматрасонии коммуналӣ барояндаро ба назар гирифта, муаллиф ҳаракат кардааст бештар масъалаҳои мубрами то имрӯз баҳои дурусти назариявӣ ва танзими ҳуқуқии назаррас қабулнакардаро таҳқиқ намояд.

Хулоса, пешниҳод ва дастовардҳои унвонҷӯӣ барои тақмили қонунгузорӣ, фаъолияти мақомоти давлатӣ ва рушди соҳа замина мегузорад. Ҳамзамон натиҷаҳои ҳосилшуда барои таҳияи барнома, стратегия ва концепсияҳои давлатӣ замина гузошта метавонад. Маводи диссертатсия ҳангоми тадриси фанҳои таълимии ҳуқуқи граждани, ҳуқуқи тижоратӣ ва курси махсуси “Ҳуқуқи шартномавӣ” метавонад мавриди истифода гардад.

I. Мақолаҳои илмии унвонҷӯӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи

Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии

Тоҷикистон ҷоп шудаанд:

1. Атаев А. С. Баъзе масъалаҳои табиати ҳуқуқи категорияи «пешкаш намудани хизматрасонии коммуналӣ» [Матн] // Паёми Донишгоҳи милли Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2020. – №7. – С. 252-256.

2 . Атаев А. С. Общая характеристика договора энергоснабжения [Текст] // Академический юридический журнал. – 2021. – №1 (37). – С. 205-211.

3. Атаев А. С. Договор управления многоквартирными домами: понятие, правовая природа и содержание [Текст] // Законодательство. – 2021. – №3. – С. 38-46.

4. Атаев А. С. К вопросу о понятии, содержании и субъектного состава договора энергоснабжения: теоретико-правовой аспект [Текст] // Вестник ТГУПБП. – 2021. – №2. – С. 113-124.

II. Мақолаҳои илмии унвонҷӯӣ, ки дар нашрияҳои дигар ҷоп шудаанд:

5. Атаев А. С. Моҳияти назариявӣ-ҳуқуқии хизматрасонии коммуналӣ [Матн] // Маводи конференсияи анъанавии илмӣ-амалии донишгоҳии «Рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар низоми ташаккуёбии иқтисодиёти рақамӣ» (22-25 апрели соли 2020). Хуҷанд // Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва тижорати Тоҷикистон. – С. 98-102.

Ҳамин тавр, аз ҷониби кафедра қарор карда шуд:

1. Диссертатсияи Атаев Акмалхон Саидумарович дар мавзуи «Институти шартномаҳои граждани-ҳуқуқӣ дар соҳаи хизматрасонии коммуналӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12. 00. 03 – Ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ, ба талаботҳои бандҳои 31 – 37 «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 – юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, мутобиқат дорад ва муаллифи он арзандаи дарёфти дараҷаи номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси интихобшуда мебошад.

2. Диссертатсияи мазкур ба экспертизаи даври дуҷуми муассиса тавсия дода шавад.

Хулоса дар чаласаи кафедраи ҳуқуқи граждани факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон қабул шудааст.

Дар чаласа иштирок доштанд: 17 нафар. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: «тарafdор» - 17 нафар, «зид» - 0 нафар, «бетарafd» - 0 нафар. Суратмаҷлиси таҳти № 4 аз 12 – уми декабри соли 2022.

Раиси чаласа: мудири кафедраи ҳуқуқи
граждани факултети ҳуқуқшиносии
ДМТ, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессор, Корманди шоистаи
Тоҷикистон:

Ғаюрзода Ш. К.

Котиби чаласа:

Ҳочамуродов Д. Ғ.

Имзоҳои Ғаюрзода Ш. К. ва Ҳочамуродов Д. Ғ.-
ро тасдиқ мекунам.

/Сардори РК ва КМ ДМТ

«12» 9/12/2022 с.

Тавқиев Э. Ш.